

Міністерство освіти і науки України
Мукачівський державний університет
Факультет економіки, управління та інженерії

Кафедра фінансів

МАГІСТЕРСЬКА ДИПЛОМНА РОБОТА

на тему:

**«Інвестиційне забезпечення економічного розвитку
сільськогосподарських підприємств»**

Виконав

студент II курсу

групи ФБСС-2м

освітнього ступеня «Магістр»

спеціальності 072 «Фінанси,

банківська справа та страхування» _____ Росола Анатолій Петрович

Науковий керівник

к.е.н., доцент

_____ Ігнатишин Марія Василівна

Робота допускається до захисту:

Зав. кафедри фінансів

д.е.н., професор

_____ Черничко Т.В.

ЗМІСТ

Вступ	3
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКИХ ПІДПРИЄМСТВ	6
1.1. Сутність, значення та зміст інвестиційної діяльності	6
1.2. Механізми державного регулювання інвестиційної діяльності	18
1.3 Особливості сільськогосподарських підприємств як об'єкта інвестування	23
РОЗДІЛ 2. ОЦІНКА ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ	27
2.1 Сучасний стан ринку сільськогосподарської продукції	27
2.2 Інвестиційне забезпечення аграрної сфери Закарпатської області	33
2.3 Аналіз інвестиційної привабливості аграрних підприємств	39
РОЗДІЛ 3. СТРАТЕГІЧНІ ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ СФЕРИ	46
3.1 Організаційно-економічний механізм державного регулювання активізації іноземної інвестиційної діяльності	46
3.2 Шляхи підвищення інвестиційної привабливості аграрних підприємств	54
3.3 Формування системи стратегічних інвестиційних пріоритетів Закарпаття	57
Висновки	63
Список використаної літератури	67
Додатки	74

ВСТУП

Актуальність теми. Актуальність теми дослідження визначається тим, що інвестиційна привабливість є основною характеристикою окремих сільськогосподарських підприємств з позицій перспективності їх розвитку, розширення параметрів виробництва і збуту продукції, зміцнення позиції на ринку, ефективності використання активів та їх ліквідності, стану платоспроможності та фінансової стійкості, що в цілому може забезпечити відповідний рівень конкурентоспроможності суб'єкта господарювання.

У рамках інвестиційної діяльності сільгоспвиробник вибирає джерела фінансування інвестицій, приймає рішення про їх структуру, а також умови повернення іноземного капіталу. Грошові кошти, необхідні для завершення інвестицій, можуть надходити з різних джерел. Фінансування передбачає правильний вибір джерел фінансування, що відбивається на нарощеному портфелі капіталу. Рішення щодо вибору джерела фінансування має ґрунтуватися на детальному економічному та фінансовому аналізі з урахуванням витрат на залучення капіталу, ступеня фінансового ризику, здатності забезпечити підтримку фінансової ліквідності, вимагаючи додаткових гарантій з боку капіталу, інших фінансових міркувань.

Вивченню питання щодо інвестиційного забезпечення сільськогосподарських підприємств присвятили чимало зарубіжних та українських вчених-дослідників, зокрема: Г.Александр, С. Барнес, Д. Бейлі, В. Беренс, М. Бромвич, А. Гальчинський, М. Дем'яненко, М. Джонк, М. Зубець, М. Малік, Дж.Меллор, Дж.Милль, П. Саблук, М.Тодаро, А. Хілман, Р. Холт, У. Шарп, С. Шмідт та інші.

Метою роботи є дослідження оцінки інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств Закарпатської області.

Для того щоб досягнути поставлену мету необхідно було вирішити наступні завдання:

1. Визначення сутності, значення та змісту інвестиційної діяльності та особливостей сільськогосподарських підприємств як об'єкта інвестування;

2. Охарактеризувати аналіз механізму державного регулювання інвестиційної діяльності;

3. Дослідити сучасний стан ринку сільськогосподарської продукції Закарпаття;

4. Здійснити аналіз інвестиційної привабливості аграрних підприємств;

5. Обґрунтувати організаційно-економічний механізм державного регулювання активізації іноземної інвестиційної діяльності;

6. Висвітлити шляхи підвищення інвестиційної привабливості аграрних підприємств та розробити критерії, які будуть сприяти підвищенню інвестиційної привабливості підприємств аграрної сфери.

7. Проаналізувати систему стратегічних інвестиційних пріоритетів Закарпаття.

Об'єктом дослідження є процес формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних та практичних аспектів формування інвестиційної привабливості сільськогосподарських підприємств.

Методи дослідження. Теоретичною основою для дослідження даної роботи є методи логічного узагальнення, аналізу, порівняння і синтезу, економіко-статистичний аналіз.

Наукова новизна. Елементами наукової новизни виступають розроблені магістрантом критерії, які на наш погляд будуть сприяти підвищенню інвестиційної привабливості підприємств аграрної сфери що дасть можливість збільшити фінансові потоки та знизити ризики, які зумовлені особливостями руху інвестицій і дією ринкових інструментів. Також на основі глибокого аналізу магістрантом з'ясовано основні причини які зумовлюють інвестиційні ризики в аграрних підприємствах.

Практичне значення отриманих результатів. Результати дослідження апробовані і опубліковані в науковій статті: «Державна підтримка лізингу – як однієї з форм інвестування сільського господарства», яка опублікована у Міжнародному науковому журналі «Освіта і наука» – режим доступу: <http://www.msu.edu.ua>, загальний обсяг 0,35 д.а.

Інформаційну базу дослідження склали законодавчі та нормативні акти України, статистичні дані Державної служби статистики України, Міністерства аграрної політики та продовольства України, Управління агропромислового розвитку Закарпатської обласної державної адміністрації, Головного управління статистики в Закарпатській області, наукові статті та монографії вітчизняних та зарубіжних вчених, доповіді науково-практичних конференцій, а також інформаційні ресурси мережі Internet.

Структура роботи. Робота складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків.

ВИСНОВКИ

Агропромисловий комплекс (АПК), а також його основна складова частина – сільське господарство – являються вагомими частинами української економіки в цілому. Саме ця галузь забезпечує продовольчу безпеку країни, а вона в свою чергу є складовою частиною економічної безпеки країни.

Невдала політика сільського господарства, що проводилась в 1990-ті роки, відклала відбиток на галузь в цілому, однак у 2000-ті роки ситуація дещо покращилась в зв'язку з наданням фермерам державної підтримки та налагодженням системи страхування і системи АПК і кредитування, показники розвитку галузі почали зростати.

Інвестування коштів у аграрну сферу сприяє модернізації матеріально-технічної бази виробництва, підвищенню продуктивності праці у цій галузі, проведенню соціально-економічних змін на селі, а також прискорює втіленню інновацій у виробництво аграрної продукції. Всі ці фактори ведуть до втілення нових прогресивних знань, використанню принципово нових заощадливих технологій та інше. З процесом інвестування покращується процес виробництва, відбувається поділ праці, а відтак відбувається процес спеціалізації праці, що призводить до економії виробничих, фінансових, трудових ресурсів.

Важливою передумовою для ефективного розвитку сільськогосподарського виробництва та його ринку в цілому є підтримка з боку держави. Регулювання сільського господарства державою – це насамперед діяльність країни щодо впливу на всю систему аграрного бізнесу, який функціонує переважно на ринкових принципах із застосуванням основних понять економічного регулювання, а також державних замовлень, квот, ліцензій і т.п.

Сучасна політика держави у сфері аграрного сектору зосереджена на активізації сільського господарства та збільшення обсягів виробництва у цій сфері. На конкурентоспроможність аграрної продукції, на кінцеві показники діяльності аграрних підприємств впливають природно-кліматичні умови, соціально-економічні особливості цієї сфери, рівень підтримки з боку держави, які потрібно брати до уваги при розробці інвестиційної програми. Розробка

інвестиційної стратегії є прерогативою та загальним планом щодо здійснення процесів інвестування. Цей план включає питання щодо сфер інвестування, джерел фінансування, планування інвестицій та ефективного їх використання. Ефективність інвестиційного плану чи стратегії залежить від макро- та мікроринку аграрного сектору.

Розвиток будь якого сектору економіки залежить насамперед від його підтримки на державному рівні. Основними цілями державного регулювання сільського господарства на сучасному етапі є:

- Забезпечення високої якості вітчизняної сільськогосподарської продукції;
- Підвищення конкурентоспроможності української агропродукції та українських сільськогосподарських підприємств на міжнародному ринку;
- Збереження та приріст природних ресурсів, що необхідні для сільськогосподарського виробництва;
- Правильне формування ефективно діючого ринку агропродукції, первинної сировини та продовольства, що забезпечить підвищення прибутковості вітчизняних аграрних підприємств та розвиток інфраструктури цього ринку;
- Забезпечення стабільного розвитку сільської місцевості, зайнятості сільського населення, рівня заробітної плати робітників, підвищення рівня його життя;
- Формування довготривалого та ефективно діючого ринку сільськогосподарської продукції, сировини та продовольства, що забезпечував би збільшення доходності сільськогосподарських виробників та розвиток інфраструктури даного ринку.

Ці всі цілі направлені насамперед на закріплення позицій України на світовому продовольчому ринку. На даний момент аграрне підприємництво розвивається швидкими темпами, що пов'язано з введенням державної підтримки підприємців та фермерів в АПК. Згідно Закону України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» зазначаються основні засади щодо аграрної політики нашої країни, який трактується як підтримка основних

стратегічних векторів розвитку, забезпечення фінансування спеціальних фондів у співпраці з міжнародними інститутами, що в свою чергу забезпечить прозорість у використанні всіх асигнувань.

Основними векторами розвитку та підтримки аграрної підтримки на рівні держави є земельна реформа, розвиток сільських місцевостей, допомога фермерам, підтримки каналів та ринків збуту сільськогосподарської продукції, виробництво органічної продукції, а також безпека харчової продукції.

Поряд з вищесказаним основними напрямками інвестицій в розвиток аграрної сфери можуть бути:

- різні регіональні програми стимулювання залучення приватних інвестицій, що створить умови для ведення бізнесу та інвестування у всі компоненти аграрної сфери, а саме аграрне виробництво, аграрні послуги, людський капітал, аграрні ландшафти, сільські території що в свою чергу забезпечить створення позитивного іміджу області та забезпечить прийняття участі у різних національних проектах;

- створення вільних економічних зон, що дасть вагомий поштовх соціально – економічному розвитку регіону, запровадженню податкових пільгових режимів, надання преференцій при оформленні митних платежів, створення нових робочих місць, залучення нових технологій;

- придбання іноземними інвесторами акцій вітчизняних підприємств харчової промисловості, що дасть змогу провести реконструкцію та технологічне переоснащення підприємства; створення нової конкурентної, високотехнологічної продукції, що в свою чергу приведе до виходу на регіональні, міжнародні та світові продовольчі ринки, формування ефективної структури агропромислового комплексу країни ; покращення умов праці.

- страхування інвестицій від некомерційних , що нададуть іноземним інвесторам гарантій щодо захисту їх прав майнових прав та прав всіх суб'єктів інвестиційних процесів від небажаних подій та у найкоротші терміни.

Отже, основою інвестування сталого розвитку є реалізація інновацій. Інвестиційне забезпечення передбачає створення привабливих умов діяльності шляхом удосконалення законодавства, забезпечення прозорості у прийнятті рішень державною владою й органами місцевого самоврядування, дерегуляцію підприємницької діяльності та інвестиційної активності, розвиток фінансового й інвестиційного ринків, поліпшення інформаційного забезпечення, розвиток наукової діяльності, удосконалення інвестиційної інфраструктури тощо.

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>